

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка
Гуманітарно-природничий університет ім. Я. Длугоша (м. Ченстохова Польща)
Вища школа лінгвістична (м. Ченстохова Польща)
Пряшівський університет (Словаччина)
Ніредьгазький Університет (Угорщина)

*Весь світ з вами,
якщо ви з нами!*

**III Міжнародна науково-практична
Інтернет-конференція**

**«МІЖНАРОДНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД
СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНОГО РОЗВИТКУ
ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»**

м. Мукачево

УДК 338.486:91(477:4)(043.2)
М 58

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(протокол № 9 від 21 листопада 2022 р.)*

Відповідальний за випуск – доктор географічних наук, доцент Смочко Н.М.

Редакційна колегія: Щербан Т.Д. – д.психол.н., проф. (голова); Смочко Н.М. – д.геогр.н., проф. (заст.гол.), Лужанська Т.Ю. – к.геогр.н., Папп В.В. – д.е.н., проф., П'ятка Н.С. – к.е.н., доц., Кочан В.М. – к.філос.н., ст. викл.; Медвідь Л.І. – к.е.н., доц.; Цупанич О.І. – провідний фахівець кафедри.

У збірнику тез висвітлюються погляди науковців, аспірантів, магістрантів, представників підприємницьких структур на актуальні проблеми суспільно-географічного розвитку туристичної галузі в умовах євроінтеграції. Тематика конференції охоплює наукові, освітні та практичні аспекти суспільно-географічного розвитку туристичної галузі у контексті інтегрування України в європейський економічний простір.

М 58

Міжнародний та національний досвід суспільно-географічного розвитку туристичної галузі в умовах євроінтеграції: тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції / ред. кол.: Т.Д. Щербан (гол.) та ін. Мукачево: МДУ, 2022. 125 с.

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імен, статистичних матеріалів та інших відомостей. Погляди редколегії не завжди збігаються з позиціями авторів.

© Мукачівський державний університет, 2022

використання яких в гідроенергетичних цілях буде мати згубний екологічний характер. Встановлення екологічно допустимого гідроенергетичного потенціалу річок басейну Тиси в межах України було проведено з урахуванням виключення природоохоронних територій та верхів'їв річок, з метою збереження референційних умов. В межах басейну виділено 11 основних суббасейнів, в річках яких сконцентровано 97,94% ЗГП. Загальний гідроенергетичний потенціал всього басейну Тиси становить 1081459 кВт. Враховуючи витрати потенціалу, пов'язані з екологічними обмеженнями екологічного гідроенергетичного потенціалу зменшилась приблизно на 22% і становить 838065 кВт.

Список використаних джерел:

1. Гребінь В.В., Хільчевський В.К. Ретроспективний аналіз досліджень річкової мережі України та застосування типології річок Водної рамкової директиви ЄС на сучасному етапі. Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія. 2016. Т.2 (41).
2. Ободовський О. Г., Рахматуліна Е. Р., Тимуляк Л. М. Коротка історія розвитку та сучасний стан малої гідроенергетики на рівнинних річках України. Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія. 2016. Т. 4. С. 94-106.
3. Ободовський О. Г., Почаєвець О.О., Заварзін М.А. Оцінка зв'язків мінімального та середнього стоку води річок Українських Карпат. Наук. збірник. Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія. Київ: ВГЛ Обрії. 2016. №40. С. 60–69.
4. Ободовський О., Лук'янець О., Коноваленко О., Корнієнко В.О Середній річний водний стік річок Українських Карпат та особливості його територіального розподілу. Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія. 2016. Т. 4. С. 25-32.

УДК 911.3:30/33(477.8)

Наталія П'ЯТКА

кандидат економічних наук, доцент

Мукачівський державний університет, м. Мукачево

stojkanata1977@gmail.com

Ганна ТЕРПАЙ

здобувачка спеціальності 106 Географія освітнього ступеня Магістр

Мукачівський державний університет, м. Мукачево

ПРИРОДООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ В БАСЕЙНАХ МАЛИХ РІЧОК УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ

Аналіз багаторічних спостережень свідчить, що причиною виникнення екстремальних ситуацій у басейнах річок Карпатського регіону, пов'язаних з негативних впливом вод на навколишнє середовище, є взаємодія низки природних та антропогенних факторів.

До природних факторів відносяться:

– складна гідрометеорологічна ситуація (кількість опадів вище норми, велика інтенсивність і тривалість) після вологих літа та осені, що спричиняють насичення ґрунту вологою і зменшення його водо поглинальної здатності та

водопроникності;

- висока водність річок перед паводком;
- геолого-оротографічні та гідрогеологічні умови, які призводять до формування обвалів та селів у гірських і прилеглих до них районах;
- високий енергетичний потенціал гірського рельєфу, що поступово збільшується у зв'язку із сучасним підвищенням гір;
- нестійкість окремих частин гірських масивів унаслідок сейсмічної активності надр та їх нерівномірної напруженості по окремих тектонічних зонах і вузлах у комплексі з активними ерозійними процесами;
- особливості гідрогеологічних умов, що зменшують зчеплення окремих частин блоків порід в умовах активного впливу гравітаційних сил;
- зниження міцності порід на схилах у зв'язку з їх вивітрюванням;
- різке зменшення здатності рослинного покриву затримувати дощові води, їх випаровування в атмосферу і припинення транспірації при закінченні вегетації, падінні листя з дерев і всиханні трав на луках;
- велика швидкість стікання води внаслідок значної крутизни схилів, близького залягання водонепроникних гірських порід;
- танення снігу на верхніх частинах гірських схилів при підвищенні температури повітря після попередніх снігопадів.

Наслідками господарської діяльності є:

- розорювання та знеліснення водозборів без застосування протиерозійних заходів, порушення технології виконання культуртехнічних робіт;
- забудова в заплавах річок;
- порушення режиму господарювання у водоохоронних зонах та на прибережних водозахисних смугах річок;
- видобування гравійно-піщаних матеріалів із русел річок та в їх долинах в обсягах, що перевищують рівновагу твердого стоку;
- влаштування доріг, мостів без урахування вимог будівельних норм у частині водовідводу та захисту від паводків;
- знищення приполонинних лісів та тривале використання полонин під випаси;
- ведення лісогосподарської діяльності за умови недостатньо розробленої раціональної науково обґрунтованої технології.

Найважливішим серед природних факторів є гідрометеорологічні, які в сукупності з особливостями поверхневого стоку відіграють домінуючу роль у створенні умов для катастрофічних природних явищ, у тому числі паводків, селів та зсувів. Для гірських річок Карпат паводки різного генезису характерні протягом року, зазвичай з частотою 4-8 разів на рік. За останні 50 років пройшло близько 150 паводків, які можуть бути віднесені до розряду сильних та катастрофічних.

Список використаних джерел:

1. Водний кодекс України. Відомості Верховної Ради України, 1995. №24. 189 с.

2. Гребінь В.В., Хільчевський В.К., Сташук В.А., Чунарьов О.В., Ярошевич О.Є. Водний фонд України: Штучні водойми – водосховища і ставки: Довідник. К.: «Інтерпрес», 2014. 192 с.

3. Гребінь В.В., Хільчевський В.К. Ретроспективний аналіз досліджень річкової мережі України та застосування типології річок водної рамкової директиви ЄС на сучасному етапі. Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія. 2016. Т.2(41). С. 32-47.

4. Державне агентство водних ресурсів України. URL: www.scwm.gov.ua

УДК 338.484

Атілла ТОВТ

ст. викладач,

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II, м. Берегове

toth.attila@kmf.org.ua

Кітті ТОВТ

здобувачка спеціальності 106 Географія освітнього ступеня Магістр

Мукачівський державний університет, м. Мукачево

kittibihari2@gmail.com

РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВЕЛИКОБЕРЕЗЬСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

В результаті процесу децентралізації в Україні значним чином змінився адміністративний поділ Закарпатської області. Новоутворені територіальні громади мають різні економічні можливості, тому туризм, при наявності для його розвитку належних ресурсів, у перспективі може стати стимулом зміцнення громади. Тому метою даної статті являється проаналізувати рекреаційно-туристичні можливості Великоберезької територіальної громади Берегівського району Закарпатської області.

Великоберезька сільська територіальна громада розташована на північній частині Берегівського району Закарпатської області. Межує з Берегівською, Вилоцькою та Кам'янською громадами Берегівського району, а також Мукачівською громадою Мукачівського району. Площа становить 128 кв. км. До складу громади входять п'ять населених пунктів: Великі Береги, Берегуйфалу, Квасово, Нижні та Верхні Ремети. Чисельність населення станом на 1 січня 2022 року становить 7369 осіб [2].

Серед історико-культурних туристичних ресурсів громади варто виділити руїни Квасівського замку і Музей ткацтва і с. Великі Береги, а природний рекреаційний потенціал представлений Березьким озером та лісовими господарствами (рис. 1).

ЗМІСТ

1. ПРИРОДНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТА ІНФРАСТРУКТУРА ТУРИЗМУ	5
Shevchuk S. Regional model of recreational land USA	5
Заставецька Л., Заставецький Т., Таранова Н., Семеген О. Перспективи розвитку похмурого туризму у західному регіоні України.....	8
Лужанська Т., Зийнич В. Оцінка антропогенних ландшафтних комплексів.....	10
Питуляк М., Войціх Д. Рекреаційно-туристичний потенціал Чортківської ОТГ Тернопільської області.....	14
Питуляк М., Гуляйгородський В. Бальнеологічні ресурси Львівської області та їх використання.....	17
П'ятка Н., Лелик В., Оцінка водного режиму та гідроенергетичного потенціалу басейну р. Тиса.....	19
П'ятка Н., Терпай Г. Природоохоронна діяльність в басейнах малих річок Українських Карпат.....	21
Товт А., Товт К. Рекреаційно-туристичний потенціал Великоберезької сільської територіальної громади.....	23
Шуканова А., Дядченко Ю. Музеї при закладах освіти як осередки виховної роботи та об'єкти туристичного інтересу.....	26
2. СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ МОДЕЛІ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ РЕГІОНУ	28
Горват М., П'ятка Н. Еколого-економічні аспекти природокористування на прикордонних територіях України.....	28
Колотуха О. Еволюція поглядів на територіальну рекреаційну систему: від базової моделі до сучасних підходів.....	30
Лужанська Т., Сьомак В., Туряниця А. Роль міжсистемного аналізу в конструктивно-географічному прогнозуванні	33
Мальська М., Зінько Ю., Горішевський П. Сільські гостинні садиби і національні парки Карпатського регіону України в період пандемії: рекреаційно-туристичний аспект.....	36
Машіка Г., Текелій Д. Шляхи формування інвестиційного середовища в Карпатському туристичному регіоні	38
П'ятка Н., Шекура В. Еколого-економічні механізми природокористування України в умовах сучасних викликів.....	40
П'ятка Н., Шекура І. Еколого-економічні проблеми природокористування у лісовому господарстві Карпатського регіону.....	43
Смочко М., Соцька І., Магаль Р. Медико-географічне районування території України: теоретичний аспект.....	45
Стець А., Лужанська Т., Хлуд О. Роль «зеленої економіки» у суспільному житті суспільства.....	47

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>